

## SUCHOMLINOV-NEJVĚTŠÍ ZRÁDCE V HISTORII

**G**ENERÁL Vladimír Suchomlinov, bývalý ruský ministr války, jenž v minulých dnech odsouzen byl k těžké práci na doživotí v Petrohradě, může být považován nejenom za největšího zrádce v moderní historii, ale i za nejnepřádnější obět německých intrik v přítomné válce. — Zdá se, že německé intriky, které překonal všechny špatné, co kdykoliv ve světě se objevilo, vyvrcholily v podmanění si tohoto kdesi tak mocného muže v Rusku svého žoldu. Zrada tohoto generála je tak velkou a důsledky její byly tak dalekosáhlé, že není podobného příkladu v historii.

Byli zrádci a velezrádci ve všech dobách; již v sedmém dávnověku vyskytovali se lidé, kteří nechal se zlákat leskem zlata v rukou nepřítelů a zrazovali svoje vlastního plemeno. Jidáš Iskariotský, který zradil Krista za třicet stříbrných, nebyl prvním. Milota z Dědic nebyl jediným zrádcem, který znám je v české historii. Výpočet amerických zrádců nemůže se omezit jenom na Benedikta Arnolde. Ale důsledky zrad těchto lidí neměly tak závažné důsledky jako zrada generála Suchomlinova, který v jedné době nazýván byl Kitebenerem Ruska.

Různé byly podněty, jež vedly muže ku zradě. Ženy a touha po zlatu pravidelně hrály hlavní úlohu v těchto zradách. A něco podobného přimělo i generála Suchomlinova, že vstoupil do německého žoldu. Zločin svého se dopustil nikoliv z obdivu pro Německo, ale proto, že on, starý a oddaný manžel, potřeboval německého zlata, aby mohl platiti za výstřednosti své mladé a nenasycené ženy, a tato, přes to, že soudem byla osvobozena, přijde do historie jako Delila Ruska, ba spojenec a celého civilisovaného světa. Paní Suchomlinová k okázalému svému životu potřebovala \$75.000 ročně a okolnost tato byla příčinou, že se milliony Rusů byly zaprodány, že po statisících padali na bojových anebo upadali do zajetí, že vše spojenec na východě byla vážně poškozena, že porážka Němců byla oddálena, že sen Všeněmů o utvoření střední Evropy byl téměř uskutečněn a konečně učiněno bylo nutnosti, aby Spojené Státy vstoupily do války, a aby Německu bylo zabráněno opakovati svět.

Takové jsou důsledky zrady generála Suchomlinova. Pochopíme velký zločin tohoto muže, jestliže připomeneme si události, jež provázely ruskou kampaň v této válce. Na podzim roku 1914, když německé armády zastaveny byly na řece Marne ve Francii, ruské armády vpadly do Haliče a šly od vítězství k vítězství. Tarnopol, Halič a Lvov padly do močí rychle postupujících ruských armád. Německá ofenziva proti Varšavě byla odražena. Město Jaroslav bylo dobyto a pevnost Přemysl byla obležena a vzdala se v březnu roku 1915. V tomto okamžiku spojení nelázali se na vrcholi svých úspěchů. Na západě německé hordy zadrženy byly na Aisne a na východě před mocným náporom ruských vojsk chvělo se zpuchřelé Rakousko a byly tu silné naděje, že nejsilnější spojence Německa odstraní jako válečný činitel a tak Berlín na vzděky odřízne bude od Balkánu a Turecka a zhatí se sen o silné středoevropské říši. Rusové vítězně proráželi si cestu skrze Karpaty do planin Uherska.

Ale náhle a neočekávaně v dubnu potkal spojence největší nezdár, zaznamenaný v přítomné válce. Hindenburg a Mackensen vrhli svoje hordy proti Rusům. A proti všeobecnému očekávání stačily tehdy sbory ruské, neotrávené ještě jedem vzpoury, neochoty a podvrtných ideí, obráceny byly na útěk a po několik následujících měsíců nebyly schopny postaviti se na jakýkoliv vytrvalejší odpor. Rusové rychle ztratili Přemysl a Lvov. Kuronsko bylo zaplaveno německými vojsky a Varšava byla dobyta v srpnu. —

Kovno, Břest Litevský a Grodno padly v následujícím měsíci. Teprve k podzimu Rusové byli schopni zorganizovati a udržeti dlouhou svoji linii od Rigy k Haliči. Ruské ztráty při tomto německém náporu byly 1.200.000 v usmrcených a raněných, 900.000 v zajatých a 65.000 čtverečních mil území získáno bylo nepřitelem. — Svět zprvu nakloněn byl přičísti tento pozoruhodný úspěch schopnějšímu německému velení a dokonalejšímu technickému vypravení německého válečného stroje. Nyní ale víme, že toto vítězství si Němci jednoduše koupili a že opanovali se hlavně o zlato a nikoliv o

ty statisíce svých krajanů? Vyskytla se! Byl to generál Suchomlinov, který zločinně zanedbal povinnou péči o zásobení armád. — Podplacený tento zřízenec starého ruského režimu vydal milliony svých spolurodáků na smrt. — Předseda ruské dumy, Rodzianko, hned před válkou nedůvěřoval tomuto generálu. Nevěřil jeho tvrzení, že ruská armáda je plně připravena pro boj. Ale nic nebylo možno podniknouti proti oblíbenci bývalého cara v té době.

Již v březnu roku 1915 velkokníže Mikuláš, tehdy velitel ruských vojsk, oznámil, že za důležitých okolností pokračování v válce je nemožností. Rodzianko tehdy odebral se na frontu a to, co viděl, naplnilo jej hrůzou. Pospíšil si do Petrohradu a pomocí zemstev snažil se pobídnouti celou zemi k podpoře armády v poli. Suchomlinov na oko jevil o tuto věc

zájem, ale brzy zahájil systematický odpor proti snahám zemstev a poslanec. Tento odpor měl strašlivé důsledky pro armádu, která brzy ocitla se bez zbraní a střeliva. Rodzianko při přelíčení s generálem Suchomlinovem přímo obvinil tuto stváru, že byla příčinou této ruské tragedie.

Suchomlinov v důsledku odhalení, učiněných členy dumy, byl nucen v červnu roku 1915 vzdáti se svého úřadu, ale vlivy za ním stojící byly tak mocné, že nebylo možno ničeho proti němu podniknouti, ba bylo mu dokonce dovoleno, aby zůstal v Petrohradě a pokračoval ve svých pro-německých aktivitách. Stýká se s vyzvědači a zrádci Ruska až do doby, kdy revoluce vypukla a smetla stváru starého režimu. Hned po prvních úspěších revoluce došlo k zatýkání těch, kte-

ří na národu ruském tolik se proařešili. Suchomlinov zatčen byl v obydlí svého přítele a jenom zakročením rozvážných vůdců revoluce, počítaje v to Kerenského, udržán byl před lynčováním. Byl uvržen do pevnosti petro-pavelské, kde setrval až do svého soudu na obvinění z velezrady — prvního soudu toho druhu v ruské historii. Generál Vernander, který byl příručím ministra války, svědčil,

že Suchomlinov neváhal si vedení války, nestaral se o zásobení střelivem a jiným válečným materiálem a nezadával žádných kontraktů továrnám na střelivo. V důsledku toho za 130 dní po zahájení války nebylo v ruských arsenálech zbraní a střeliva. Generál Ivanov, bývalý velitel ruských vojsk v Haliči a na Volynsku, prohlásil během soudu, že generál Suchomlinov užíval své manželky jako prostřednice mezi nepřátelskými agenty, zvláště ruským zaprodancem Masojedovem a rakouským vyzvědačem Altschillerem. Varšava byla místem, kde došlo k schůzkám. Bývalý předseda ruské dumy, Gučkov, který po revoluci stal se ministrem války, svědčil, že Suchomlinov mařil každý pokus o zlepšení stavu armády a že, když v roce 1914 navštívil pevnost Osover, sledoval, že dělostřelectvo může



Jak si Karel Havlíček Borovský, náš velký národní mučedník a politický vychovatel českého lidu, přál mít samostatný československý stát.

Je přirozeno, že tato odhalení byla solí do očí Německa a Dr. Michaelis, německý říšský kancléř, vydal prohlášení, že generál Suchomlinov nebyl německým, nýbrž francouzským zaprodancem a že pracoval do rukou Poincaré, jehož zvolení bylo známkou agresivní franko-ruské aliance. Suchomlinov narodil se v roce 1848 ze staré šlechtické rodiny a vstoupil do vojenské služby ve věku třinácti let. Sloužil v krymské válce a byl povýšen v průběhu této války na setníka. V roce 1886 jmenován byl správcem proslulé školy pro důstojníky jízdy v Petrohradě, kde se osvědčil jako schopný a energický úředník.

Během rusko-japonské války byl jedním z velitelů na západní frontě, kde s opatrností silná vojska byla shromážděna. Nezdár ruských armád v Mandžurii zdůraznil potřebu reorganizace ruských armád a Suchomlinov pověřen byl tímto úkolem. Neopírá se, že počínal si při počátku schopně. Odstránil celou řadu starých a neschopných generálů a nahradil je mladšími a schopnějšími. — Povyšoval důstojníky dle jejich schopností a zásluh a nikoliv kvůli jejich šlechtickému rodu. — Zmodernisoval akademii generálního štábu a snažil se zříditi v zemi lepší zbrojovky, tak aby země nemusela se v případě války spoléhati na cizinu.

Alé přece, jak svědectvím při jeho soudu vyšlo na jevo, od toho okamžiku, kdy vstoupil do válečného ministerstva, stal se zrádcem v žolbu Německa, bral úplatky a sděloval za ně vojenská tajemství. Kdyby byl hoděn důvěry, která byla mu poskytnuta, válka mohla být skončena v roce 1915 se spojení jako vítězi. Rakousko bylo by pokořeno a Německo odříznuto od Balkánu a blízkého východu. Milliony životů mohly být zachráněny a billiony dolarů ušetřeny. A snad nebylo by ani třeba,

aby Spojené Státy vstupovaly do této světové války, aby zachránily demokracii před porážkou a zabránily autokracii německé, aby opanovala svět.

**AMMERGAVSKÉ PAŠÍJOVÉ HRVY.** Před nedávnem zprávy z Německa oznámily, že Anton Langer, jenž znám je četným Ameri-

čanům jako představitel Krista v pašíjových hrách v Horní Ammergavě, byl nucen odebrati se na vojnu, přes to, že je souhotinář. To nasvědčuje tomu, že Německo neohlíží se na nic a že shání mužstvo, kde se dá. Zpráva, že Anton Langer odebral se na vojnu, vyvolala velkou pozornost nejenom v listech německých, ale i ostatních časopisech evropských a vyvolala značný zájem i ve Spojených Státech. Anglické časopisy věnovaly této události velkou pozornost, poněvadž Angličané jeví velký zájem o hry náboženské, a při této příležitosti také rozepsaly se o ammergavských pašíjových hrách.

Tyto jsou zbytkem středověkých her duchovních. Vypravuje se o jich vzniku, že r. 1333, když v některých končinách bavorských žil mor, obyvatelé vesničky Horní Ammergav (Ober-Ammergau) v jihozápadním Bavorsku učinili v tísní své slavný slib, že každých deset roků provedou veřejně obraz utrpení Kristova z věčné úcty i k příkladnému pozorování. Síla víry zvítězila, zlá nemoc ustala a ammergavští hned rok na to, 1634, přistoupili k splnění svého slibu. Od té doby pravidelně každých deset let konají se hry tyto a ammergavští, povoláním řezbáři, ševci, krejčové a kováři, předvádějí je sami, bez cizí pomoci, v zbožném pohnutí mysli, a tak stala se představení celkem jen místního významu cílem četných návštěvníků nejen z Německa, ale i z dalekých končin jiných. Text pašij, provedených roku 1900 celkem sedmákrát v době od 24. května do 12. srpna, pochází v podstatných částech od Dra. Ottomara Weisera, který žil poč. XIX. věku. R. 1860 upravil text onen znova farář Daisenberg. Hudbu složil ammergavský učitel Rochus Dedler. Teprve počátkem XIX. stol. staly se hry ammergavské šířeji známými. To tím, že představení, dožadovaná na otevřené prostorech hřbitovní u kostela, přenesena r. 1830 do zvláštního divadla mimo ves. A tak již r. 1840 přišlo diváků na tisíce a mezi nimi také král, manželé saští a korunní princ Maximilián bavorský. R. 1880 dostavilo se již 120 tisíc lidí a toho roku také otevřena nová divadelní budova, jež pojme na 5.000 osob. Nynější úprava divadla pochází od inženýra mnichovského dvor. divadla Maxe Schmuckera. Scéna je pokryta a velká, volná příroda tvoří jí velmi malebné pozadí. Hra sama se skládá ze dvou částí: z vlastního děje a živých obrazů.

Každé scéně, jak ji evangelia vypravují, předchází živý obraz ze starého zákona, vystupující v poměru k ději jako ve srovnání s čímsi obdobným (tak na příklad obraz vztýčení měděného hada Mojžíšem na poušti předchází ukřižování Kristovo, padání many poslední večeri). Chor, 25-členný, vykládá obdobu tuto slovem i písní. Hra počíná o 8 hod. ranní a trvá s přestávkou polední od 11 do 1.30, do 5 hodin odpo. Počet účinkujících je asi 700. V hlavních rolích uplatnili se zejména Jos. Mayer (r. 1879, 89 a 90 jako Kristus, r. 1900 mluvil prolog a Ant. Langer převzal roli Kristova), Rosa Langova (jako Marie, odešla r. 1900 do kláštera, decem starosty Jana Langa, který od r. 1860 hrával Kaifiše a nyní má úřad jakéhosi vrchního režiséra. Jak stoupal zájem o pašíjové hry ammergavské a s ním také příjmy z her: těch, poznati lze nejlépe z těchto čísel: roku 1880 činil příjem 336.596 marek, r. 1890 asi 595.000 marek, r. 1900 celkem 1.035.000 marek od 273.785 návštěvníků. Z příjmů těchto zbytek po zydění spojeném s novostavbou divadelní budovy, s výpravou a po výplatě honorářů představitelům, věnován je dobročinným anebo všeobecným účelům.

**CHYTRÁ VÝMLUVA.** Jubilant: "Pane doktore, prosujeme si, abyste byl laskavě se svou chotí přítomen při obědě, až budeme slaviti stříbrnou svatbu." Doktor: "A kdy to bude?" Jubilant: "Ode dneška za měsíc." Doktor: "Lituji, ale v ten den musím na — pohřeb."

**AMMERGAVSKÉ PAŠÍJOVÉ HRVY.** Před nedávnem zprávy z Německa oznámily, že Anton Langer, jenž znám je četným Ameri-

čanům jako představitel Krista v pašíjových hrách v Horní Ammergavě, byl nucen odebrati se na vojnu, přes to, že je souhotinář. To nasvědčuje tomu, že Německo neohlíží se na nic a že shání mužstvo, kde se dá. Zpráva, že Anton Langer odebral se na vojnu, vyvolala velkou pozornost nejenom v listech německých, ale i ostatních časopisech evropských a vyvolala značný zájem i ve Spojených Státech. Anglické časopisy věnovaly této události velkou pozornost, poněvadž Angličané jeví velký zájem o hry náboženské, a při této příležitosti také rozepsaly se o ammergavských pašíjových hrách.

Tyto jsou zbytkem středověkých her duchovních. Vypravuje se o jich vzniku, že r. 1333, když v některých končinách bavorských žil mor, obyvatelé vesničky Horní Ammergav (Ober-Ammergau) v jihozápadním Bavorsku učinili v tísní své slavný slib, že každých deset roků provedou veřejně obraz utrpení Kristova z věčné úcty i k příkladnému pozorování. Síla víry zvítězila, zlá nemoc ustala a ammergavští hned rok na to, 1634, přistoupili k splnění svého slibu. Od té doby pravidelně každých deset let konají se hry tyto a ammergavští, povoláním řezbáři, ševci, krejčové a kováři, předvádějí je sami, bez cizí pomoci, v zbožném pohnutí mysli, a tak stala se představení celkem jen místního významu cílem četných návštěvníků nejen z Německa, ale i z dalekých končin jiných. Text pašij, provedených roku 1900 celkem sedmákrát v době od 24. května do 12. srpna, pochází v podstatných částech od Dra. Ottomara Weisera, který žil poč. XIX. věku. R. 1860 upravil text onen znova farář Daisenberg. Hudbu složil ammergavský učitel Rochus Dedler. Teprve počátkem XIX. stol. staly se hry ammergavské šířeji známými. To tím, že představení, dožadovaná na otevřené prostorech hřbitovní u kostela, přenesena r. 1830 do zvláštního divadla mimo ves. A tak již r. 1840 přišlo diváků na tisíce a mezi nimi také král, manželé saští a korunní princ Maximilián bavorský. R. 1880 dostavilo se již 120 tisíc lidí a toho roku také otevřena nová divadelní budova, jež pojme na 5.000 osob. Nynější úprava divadla pochází od inženýra mnichovského dvor. divadla Maxe Schmuckera. Scéna je pokryta a velká, volná příroda tvoří jí velmi malebné pozadí. Hra sama se skládá ze dvou částí: z vlastního děje a živých obrazů.

Každé scéně, jak ji evangelia vypravují, předchází živý obraz ze starého zákona, vystupující v poměru k ději jako ve srovnání s čímsi obdobným (tak na příklad obraz vztýčení měděného hada Mojžíšem na poušti předchází ukřižování Kristovo, padání many poslední večeri). Chor, 25-členný, vykládá obdobu tuto slovem i písní. Hra počíná o 8 hod. ranní a trvá s přestávkou polední od 11 do 1.30, do 5 hodin odpo. Počet účinkujících je asi 700. V hlavních rolích uplatnili se zejména Jos. Mayer (r. 1879, 89 a 90 jako Kristus, r. 1900 mluvil prolog a Ant. Langer převzal roli Kristova), Rosa Langova (jako Marie, odešla r. 1900 do kláštera, decem starosty Jana Langa, který od r. 1860 hrával Kaifiše a nyní má úřad jakéhosi vrchního režiséra. Jak stoupal zájem o pašíjové hry ammergavské a s ním také příjmy z her: těch, poznati lze nejlépe z těchto čísel: roku 1880 činil příjem 336.596 marek, r. 1890 asi 595.000 marek, r. 1900 celkem 1.035.000 marek od 273.785 návštěvníků. Z příjmů těchto zbytek po zydění spojeném s novostavbou divadelní budovy, s výpravou a po výplatě honorářů představitelům, věnován je dobročinným anebo všeobecným účelům.